

نقش مدیران مالی در کاهش مفاسد اقتصادی در
سازمان‌های دولتی

مؤلفان:

حمیدرضا رخشا

ابراهیم کشاورز

نشر راشدین
Reshedin Publication

سرشناسه : رخشا، حمیدرضا، ۱۳۴۵ -
 عنوان و نام : نقش مدیران مالی در کاهش مفاسد اقتصادی در سازمان‌های
 پدیدآور : دولتی/ مولفان حمیدرضا رخشا، ابراهیم کشاورز.
 مشخصات نشر : تهران : راشدین، ۱۳۹۳.
 مشخصات : ۱۲۲ ص.
 ظاهری :
 شابک : 978-600-361-023-1
 وضعیت : فیا
 فهرست نویسی :
 موضوع : سازمان‌های دولتی -- ایران -- امور مالی -- فساد
 موضوع : امور مالی -- فساد
 موضوع : مدیران اداری
 شناسه افزوده : کشاورز، ابراهیم، ۱۳۴۷ -
 رده بندی کنگره : ۱۵۲۵.JE ۱۳۹۳ ۱۳۵۳/۳
 رده بندی دیویی : ۴۶۰.۹۵۵/۳۵۳
 شماره : ۳۵۲۶۴۰۱
 کتابشناسی ملی :

انتشارات راشدین

نقش مدیران مالی در کاهش مفاسد اقتصادی در سازمان‌های دولتی

عنوان کتاب:

حمیدرضا رخشا، ابراهیم کشاورز

مؤلف:

راهب عارفی

نظارت کیفی:

محمد معین عارفی

نظارت فنی:

افسانه حسن بیگی

صفحه‌آرا و طراح جلد:

ازل

چاپ و صحافی:

اول-۱۳۹۳

نوبت چاپ:

۱۰۰۰

شمارگان:

۹۷۸-۶۰۰-۳۶۱-۰۲۳-۱

شابک:

۱۰۰۰۰۰ ریال

قیمت:

میدان انقلاب - کارگر شمالی - کوچه رستم - پ ۲۰ - واحد ۷

نشانی:

۶۶۴۰۸۲۲۴ - ۶۶۴۹۲۶۹۴

تلفن/نمابر:

www.rashedin.com

پایگاه اینترنتی:

Email: rashed1829@yahoo.Com

پست الکترونیک:

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۵	سختی درباره این پژوهش
۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۱۱	مقدمه
۱۵	۱-۱ تبیین مسأله
۱۷	۱-۲ اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۹	۱-۳ اهداف تحقیق
۲۰	۱-۴ فرضیه‌های تحقیق
۲۰	۱-۵ تعریف مفاهیم و واژه‌های کلیدی
۲۷	۱-۶ روش تحقیق
۲۹	فصل دوم: ادبیات تحقیق
۲۹	مقدمه
۳۱	۲-۱ چارچوب نظری تحقیق
۳۳	۲-۲ مبانی نظری نظارت
۳۹	۲-۳ نظریه‌های ارزشیابی و نظارت
۴۲	۲-۴ تاریخچه نظارت و بازرسی در ایران
۴۳	۲-۵ نظارت در قانون اساسی ایران
۴۶	۲-۷ نظریه و مطالعات از دیدگاه متفکران در رابطه با فساد مالی
۴۹	۲-۸ نقش حسابرسی در اقتصاد ایران
۵۰	۲-۹ مطالعات انجام یافته
۶۳	فصل سوم: روش تحقیق
۶۳	مقدمه
۶۵	۳-۳ روش نمونه‌گیری و حجم نمونه
۶۶	۳-۴ مراحل ساخت مقیاس
۶۷	۳-۵ معیار روایی و اعتبار

۶۷	۳-۶ تعیین یابایی و دقت
۶۸	۳-۷ ابزار گردآوری اطلاعات
۶۹	۳-۸ نحوه گردآوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه
۶۹	۳-۹ مراحل تحلیل داده‌ها
۶۹	۳-۱۰ روش‌های آماری
۷۱	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷۱	مقدمه
۷۲	بخش اول: بررسی اطلاعات فردی و سازمانی پاسخ‌گویان
۷۵	۴-۲ بخش دوم: بررسی توزیع فراوانی و درصد سوال‌های مربوط به فرضیه‌های پژوهش
۹۵	۴-۳ بخش سوم: بررسی آزمون فرضیه‌های پژوهش
۹۷	۴-۴ بخش چهارم: مقایسه نظرات کارکنان بر حسب عوامل فردی و سازمانی
۱۰۳	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۰۳	مقدمه
۱۰۴	۵-۱ تحلیل نتایج فرضیه‌های تحقیق
۱۱۱	۵-۲ پیشنهادات
۱۱۱	۵-۳ محدودیت‌های تحقیق
۱۱۳	منابع و مأخذ
۱۱۷	پیوست‌ها
۱۲۱	Abstract

سخنی درباره این پژوهش

بررسی نقش ذیحسابان (مدیران مالی) در کاهش هزینه‌های اداری و شناسایی و جلوگیری از مفاسد اقتصادی در سازمان‌های دولتی

سازمان‌های دولتی برای کاهش هزینه‌های اداری و پیشگیری از مفاسد اقتصادی لازم است سیاست‌ها و روش‌های کافی در بخش‌های مالی تدوین و بکارگیرند. هم‌اکنون براساس سیاست‌های بخش دولتی، ذیحسابان به عنوان یکی از اجزای اصلی مکانیسم نظارتی هستند که هدف آن نظارت بر رعایت قوانین و مقررات در مصرف منابع مالی مملکت، جلوگیری از ریخت و پاش‌ها در دستگاه‌های دولتی و کاهش مفاسد اقتصادی است.

همواره این سؤال اساسی مطرح بوده است که آیا ذیحسابان در تحقق این اهداف مهم موفق بوده‌اند یا خیر؟

در این زمینه تاکنون در کشور، تحقیقی انجام نشده است و این تحقیق اولین تحقیقی است که در رابطه با این موضوع انجام می‌گیرد. برای انجام این تحقیق ذیحسابان، مدیران مالی، رؤسای سازمان‌ها و مدیران کل در سه استان کهگیلویه و بویراحمد، فارس و بوشهر به عنوان نمونه‌ای از جامعه آماری تعیین شده‌اند. برای ارزیابی نقش ذیحسابان چهار فرضیه طراحی و برای آزمون فرضیات تحقیق پرسشنامه‌ای شامل ۲۵ سؤال طراحی شده است.

از بین جامعه آماری تعداد ۱۳۰ نفر براساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و پرسشنامه برای آنها ارسال گردید. با توجه به پیگیری‌های انجام شده تمام پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و نتایج آن با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های تحقیقات نشان می‌دهد که از دیدگاه پاسخ دهندگان بین نظارت و اعمال کنترل

توسط ذیحساب و کاهش هزینه‌های اداری و پیشگیری از مفاسد اقتصادی در سطح اطمینان ۹۹٪ رابطه معنی‌داری وجود دارد.

همچنین پیشگیری از مفاسد اقتصادی با استفاده از طرح سؤالاتی در زمینه تخلفات مالی، شفافیت گزارش‌های مالی و کنترل‌های داخلی بررسی گردید.

۱- نظارت و اعمال کنترل توسط ذیحسابان در سازمان‌های دولتی باعث کاهش هزینه‌های اداری می‌گردد.

۲- نظارت و اعمال کنترل بودجه‌ای توسط ذیحسابان در سازمان‌های دولتی باعث کاهش تخلفات مالی می‌گردد.

۳- نظارت ذیحسابان در سازمان‌های دولتی موجب افزایش شفافیت گزارشگری مالی می‌گردد.

۴- نظارت ذیحسابان در سازمان‌های دولتی باعث تقویت کنترل‌های داخلی می‌گردد. همگی تایید شده‌اند.

و نتایج بدست آمده بیانگر این است که دیدگاه پاسخ‌دهندگان با دیدگاه‌های مطرح شده در سطح حرفه حسابداری در رابطه با کنترل‌های داخلی سازگار می‌باشد.

پیشگفتار

یکی از مهم‌ترین ابزارهایی که می‌تواند در کاهش هزینه‌های اداری و افزایش بهره‌وری در بخش دولتی مؤثر باشد وجود انضباط مالی است. با توجه به اینکه منابع مالی در اختیار دولت محدود می‌باشد برای انجام امور و برنامه‌های ضروری کافی نمی‌باشد، لذا متولیان امر باید رسیدگی کنند که منابع اعتباری چگونه به مصرف رسیده است تا اطمینان حاصل شود که منابع در بخش‌های تخصیص داده شده مصرف شوند و در هزینه کرد صرفه‌جویی لازم صورت گیرد.

انجام اصلاحات اقتصادی، توسعه بازار سرمایه، برقراری عدالت اجتماعی، کاهش سطح فقر و افزایش سطح درآمدی هستند که تحقق آنها مشروط به تدوین و اجرای انضباط مالی است.

انضباطی که جز در سایه استقرار حسابداری و حسابرسی دقیق و قاعده‌مند، هرگز فرصت بروز و ظهور نخواهد یافت، بنابراین تصادفی نیست در کشورهای توسعه یافته‌ای که رده‌های پائین رتبه‌بندی فساد مالی را به خود اختصاص داده‌اند، بدون استثناء سیستم حسابداری و حسابرسی سنجیده و قدرتمندی فعال است که تضمین کننده عدم انحراف ساختار اقتصادی از انضباط مالی است. نامگذاری سالی تحت عنوان سال انضباط مالی از سوی رهبر معظم انقلاب و صدور فرمان تشکیل ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی به ریاست سه قوه توسط ایشان، رخدادهایی است که حامل دو پیام است: نخست درک اهمیت ایجاد انضباط مالی در تثبیت و تسریع روند توسعه کشور و دوم حاد شدن مشکل فقدان انضباط مالی.

لذا گستردگی حوزه فعالیت دولت‌ها در بخش‌های اقتصادی باعث اخلال در انضباط مالی اقتصادی می‌گردد تحولات شگرف دهه‌های اخیر و رشد فرآیندهای مخارج دولت‌ها و اهمیت آن در حیات اقتصادی کشورها بر همگان روشن است. پایه‌های این توسعه بی‌سابقه

و عظیم برخی مسائل و مشکلات که در گذشته به مقیاس محدودی وجود داشت، اکنون چنان دامنه‌ای پیدا کرده است که خود مایه بروز نوعی خلل و بیماری در نحوه هزینه‌کرد و مصارف بودجه‌ای گردیده است.

اعمال کنترل و نظارت مستمر از طریق کنترل‌های داخلی عملیات و فعالیت‌های مالی موجب درستکاری و شفافیت در نحوه انجام هزینه و جلوگیری از انحرافات و کجروی‌های اداری و مالی می‌شود. رعایت قوانین و مقررات مالی کشور توسط دستگاه‌های اجرایی موجب افزایش آگاهی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و تأمین مقاصد قانون‌گذار در جهت انطباق دریافت‌ها و پرداخت‌ها و عملیات دولت و جلوگیری از ائتلاف منابع می‌گردد.

نظارت یکی از ارکان اصلی اداره امور دستگاه‌های اجرایی بشمار می‌رود و اهمی قوی در راستای انجام نظام اداری و مالی هر کشور است. هر قدر از این اهرم صحیح‌تر مناسب‌تر و به موقع‌تر استفاده شود ضریب بهره‌وری نظام اداری و مالی افزایش می‌یابد. مشروط به اینکه کنترل و نظارت، نظام‌یافته، عملی و دارای کلیه خصوصیات باشد که در استانداردهای حسابرسی دولتی بر آن مرتب است.

از انجائی که هزینه‌های اصلی دولت ناشی از مهم‌ترین وظایفی است که برعهده دارد، لذا مخارج عمومی حتماً بایستی در جهت مصلحت عمومی باشد و نباید هیچ خرجی در جهت مفاسد و محرمات و مطابق با امیال خواسته‌های نفسانی دست‌اندرکاران انجام پذیرد دولت‌ها برای رفع نیازهای عمومی و تأمین منافع و مصالح عمومی با هدف ایجاد زمینه‌های رشد و تعالی انسان‌ها متحمل هزینه‌هایی می‌گردند که منابع تأمین درآمدی آن بسیار محدود می‌باشد.

بنابراین به منظور جلوگیری از حیف و میل های اداری و جلوگیری از اسراف و تبذیر در مخارج عمومی و اموال، بایستی دقت کامل به کاررود و اصول و قواعدی در هدایت و توزیع این هزینه ها مراعات شود.

در پژوهشی که مدنظر قرار گرفته و به منظور تحقق بخشیدن به این ضرورت بر آن شدیم تا به بررسی میزان نقش ذیحسابان و مدیران مالی در کاهش هزینه های اداری و شناسایی و جلوگیری از مفاسد اقتصادی در سازمان های دولتی بپردازیم تا بتوان به راهکارهای مناسب جهت افزایش اثربخشی ذیحسابان در ارائه نقش خود پی برد و همچنین از توانمندی های آنان در مباحث اقتصادی استفاده نموده و در نهایت از فساد مالی - اقتصادی جلوگیری به عمل آید. امید است که نتیجه چنین تحقیقاتی منجر به هدایت صحیح نحوه انجام مخارج دولت و جلوگیری از پدیده نامیمون فساد و محدود کردن مرزهای منافع فردی و حصول اطمینان از عدالت هزینه ای گردد.

محمدرضا رخشا

ابراهیم کشاورز